

**PREZYDENT MIASTA
DĄBROWY GÓRNICZEJ**
woj. śląskie

CZK.0003.1.2020

Dąbrowa Górnicza, 28.05.2020 r.

Pan

Jerzy Reszke

Radny Rady Miejskiej

w Dąbrowie Górniczej

dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr BRM.0003.553.2020 z dnia 20.05.2020 r.

Odpowiadając na Pana interpelację informuję, że zjawisko występowania zwiększonej populacji krocionogów było w minionych latach przedmiotem działań pracowników tutejszego Urzędu Miejskiego. Powtarzające się próby eliminacji krocionogów poprzez prowadzenie chemicznych oprysków nie przynosiły długotrwałych efektów, dodatkowo wprowadzając w środowisko naturalne produkty chemiczne o nieznanym długofalowym wpływie na otoczenie przyrodnicze i organizmy ludzkie. W związku z tym zostały wysłane zapytania do Uniwersytetów i Instytutów na terenie kraju o przekazanie posiadanej wiedzy na temat występowania krocionogów w Polsce, a zwłaszcza wskazanie skutecznych metod eliminujących ich bytowanie wokół budynków mieszkalnych i skupisk ludzkich. Z uzyskanych informacji wynika, że walka z krocionogami jest bardzo trudna i dotychczas nie wynaleziono skutecznej broni pozwalającej na ich całkowitą eliminację. Przekazane stanowisko naukowców stało się podstawą do przyjęcia polityki propagowania działań profilaktycznych wśród mieszkańców Dąbrowy Górniczej.

W ubiegłym roku mieszkańcy Strzemieszyc zwrócili się bezpośrednio do Wojewody Śląskiego w sprawie zwiększonego występowania krocionogów z prośbą o interwencję. W dniu 12 czerwca 2019 r. Wojewoda Śląski ustosunkował się do sprawy przesyłając swoje stanowisko do -miedzy innymi- Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej. W piśmie tym, powołując się na Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2019.2010 t.j. z późn. zm.) stwierdza,

że zadanie to należy do obowiązkowych zadań własnych gminy, natomiast w odniesieniu do prywatnych posesji to ich właściciele zapewniają utrzymanie ich czystości i porządku, natomiast nadzór nad realizacją obowiązków wobec właścicieli nieruchomości prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Artykuł 22 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U.2019.1239 t.j. z późn. zm.) określa obowiązki właściciela, posiadacza lub zarządzającego nieruchomością. Właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością są obowiązani utrzymywać ją w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, w szczególności:

- 1) prowadzić prawidłową gospodarkę odpadami i ściekami;
- 2) zwalczać gryzonie, insekty i szkodniki;
- 3) usuwać padłe zwierzęta z nieruchomości;
- 4) usuwać odchody zwierząt z nieruchomości.

W związku z pojawieniem się krocionogów w różnych rejonach Dąbrowy Górniczej Urząd Miejski we współpracy z ALBA MPKG będzie organizował ich bezpłatny odbiór do utylizacji po zebraniu przez mieszkańców posesji. Jednocześnie prowadzona będzie kampania profilaktyczna informująca mieszkańców o konieczności utrzymywania w czystości i porządku terenów wokół domostw: koszenia nieużytków, usuwania zbędnych przedmiotów stanowiących dla krocionogów wilgotne i ciemne kryjówki, zabezpieczania i regularnego opróżniania pojemników na odpady, szczególnie tych zawierających rozkładające się resztki produktów roślinnych.

W załączeniu do niniejszej interpelacji przesyłam opracowanie przygotowane przez Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

I Zastępca
Prezydenta Miasta
Damian Rutkowski

Krocionogi to grupa wijów zaliczana do dwuparców, czyli roślinożernych przedstawicieli wijów, które zamieszkują przede wszystkim ściółkę, spróchniałe drewno, kryjówki pod kamieniami, skrzyniami, doniczkami, gdzie żywią się szczątkami roślinnymi, pędami, młodymi korzonkami, owocami, a także grzybami. Są to zwierzęta rozdzielnopłciowe i po zapłodnieniu samice budują w ziemi gniazda, gdzie składają po kilkaset jaj (w okresie od maja do września). Po kilku tygodniach z jaj wylęgają się larwy, które żerują i rosną, kilkakrotnie liniejąc. Pełny rozwój larw trwa rok, zaś same krocionogi żyją od 3 do 5 lat. Krocionogi pomimo tego, że zasiedlają zwykle wilgotne miejsca, gdzie chronią się przed słońcem, to w sytuacji, gdy wilgotność ta jest zbyt duża lub ich kryjówki są zalewane opuszczają swoje siedliska i w poszukiwaniu suchych miejsc przemieszczają się w kierunku różnych budynków i ich pomieszczeń, stwarzając uciążliwy, a nie rzadko niebezpieczny problem. Walka z nimi jest bardzo trudna i do tej pory nie udało się wynaleźć skutecznej broni, która pozwoliłaby na ich całkowitą eliminację. Stąd, bardzo istotne są wszelkiego rodzaju działania podejmowane, zarówno przez miasto, jak i samych mieszkańców, które pozwolą na ograniczenie ich liczebności. Do działań tych należą:

- opryskiwania budynków i terenów wokół posesji środkiem bi obój czym w odstępach kilkudniowych, a zwłaszcza w okresie masowego ich pojawiania się; należy jednak pamiętać, że preparaty te nie są w pełni skuteczne i uzyskane efekty są krótkotrwałe, zaś są bardzo niebezpieczne dla innych gatunków zwierząt; składniki aktywne, których warto szukać w środkach biobójczych to propoksur, cyflutryna, piretryny, butanolan piperonylu, amorficzny żel krzemionkowy, deltametryna, heksa-hydroksyl, cypermetryna i bifentryna,
- stosowanie naturalnych środków przeciwko krocionogom, do których zalicza się ziemię okrzemkową, suchy kwas borowy, popiół drzewny, który wymieszany z glebą wysusza ją, przez utrudnia krocionogom składanie jaj (metody są znacznie mniej skuteczne, jednakże, mogą się okazać pomocne, jako dodatkowy element walki z krocionogami),
- budowanie pułapek pokarmowych, czyli umieszczanie w dołach kawałków owoców i warzyw, w których będą się gromadziły krocionogi, które później można potraktować środkiem bi obój czym (zastosowane warzywa i owoce można również potraktować insektycydem o działaniu kontaktowym),
- stosowanie przynęt na krocionogi, które przygotowuje się z produktów spożywczych (np. cukru, otrąb, kawałków owoców i warzyw) i insektycydu,
- wapnowanie w miarę możliwości terenów wokół posesji,
- koszenie trawników, gdyż przycięcie trawnika może pomóc wysuszyć dany obszar, a wysoka trawa stanowi dobrą kryjówkę dla krocionogów; co więcej, należy podlewać trawniki rano, kiedy krocionogi nie są aktywne,
- montowanie na ścianach budynków odwróconych rynien lub innych profilowanych elementów o gładkiej powierzchni, co zapobiega pionowej migracji tych zwierząt,
- codzienne sprzątanie i zmiatanie krocionogów,
- systematyczne i częste wywożenie odpadów,
- utrzymywanie czystości wokół posesji, co polega przede wszystkim na usuwaniu zbędnych przedmiotów, które mogą stać się kryjówką dla tych zwierząt,
- usuwanie pnączy z budynków oraz przycinanie krzewów w pobliżu budynków, aby powietrze mogło krążyć pomiędzy roślinami, tworząc tym samym bardziej suche warunki,
- uszczelnianie wszelkich pęknięć lub szczelin prowadzących do domu.

II WICEWOJEWODA ŚLĄSKI

DS.021.1.10.2019
IN.VI.7024.19.2019

UM Dąbrowa Górnicza

027152

38377

URZĄD MIEJSKI W DĄBROWIE GÓRNICZEJ	
WYDZIAŁ ADMINISTRACYJNY	
KANCELARIA GŁÓWNA	
19-06-2019	
Wypłynęło dnia	Wpłynęło dnia
godzina	podpis
	zakończniki

Katowice, dnia 12.06.2019 r.

Szanowny Pan
Marcin Bazylak
Prezydent Miasta
Dąbrowa Górnicza

Szanowny Panie Prezydencie

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019, poz. 730) utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Jednakże w odniesieniu do nieruchomości to ich właściciele zapewniają utrzymanie ich czystości i porządku, natomiast nadzór nad realizacją obowiązków wobec właścicieli nieruchomości prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Obowiązki właściciela, posiadacza lub zarządzającego nieruchomością określa art. 22 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2018 r., poz. 151 z późn. zm.) tj. właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością są obowiązani utrzymywać ją w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, w szczególności:

- 1) prowadzić prawidłową gospodarkę odpadami i ściekami;
- 2) zwalczać gryzońce, insekty i szkodniki;
- 3) usuwać padłe zwierzęta z nieruchomości;
- 4) usuwać odchody zwierząt z nieruchomości.

W związku z zasygnalizowanym przez mieszkańców Dąbrowy Górniczej, problemem występującej na tym terenie plagi krocionogów, istotnym jest edukowanie mieszkańców o metodach zapobiegania ich występowaniu, jak również usuwania z posesji. Takie właśnie działania zostały podjęte przez władze miasta Dąbrowa Górnicza tj. m.in. umieszczono odpowiednie, skierowane do mieszkańców, informacje na stronie internetowej Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej. Również, wg informacji przekazanej przez PPIS w Dąbrowie Górniczej, sporządzono i rozkolportowano ulotki informujące mieszkańców o konieczności podjęcia działań zapobiegawczych w zaistniałej sytuacji, a także o możliwości bezpłatnego przekazania do utylizacji zebranych krocionogów. To ostatnie jest niezwykle istotne w zintegrowanym działaniu ograniczającym populację krocionoga.

Najlepszą znaną metodą zwalczania krocionogów jest działanie profilaktyczno-higieniczne, polegające na niedopuszczeniu do obecności i rozwoju szkodników na posesjach i budynkach. Szczególnie należy zwracać uwagę na zapewnienie „owadoszczelności” pomieszczeń oraz utrzymanie w czystości terenów wokół domostw. Środkiem zaradczym jest również montowanie na ścianach budynków (na wysokości około 10 cm) odwróconych rynien lub innych profilowanych listew o gładkiej powierzchni. Jeżeli warunki terenowe pozwalają, można wokół budynku wkopać niski ekran ze sztywnej, gładkiej folii. Jego

plaszczyna powinna być lekko pochylona na zewnątrz i co najmniej o 10 cm przewyższać poziom gruntu lub trawnika, a ewentualne paliki podtrzymujące muszą być wbite od strony budynku. Niezbędne jest codzienne uprzątnięcie krocionogów.

Istotne jest również wspomaganie naturalnych procesów przyrodniczych poprzez stwarzanie warunków dla rozrodu i migracji zwierząt owadożernych: jeży, drobnych ptaków śpiewających czy płazów, również może się przyczynić do ograniczenia liczebności krocionogów.

Ponadto należy zauważyć, że na wzrost populacji krocionogów ma decydujący wpływ dostępność do zasobów pokarmowych, którymi dla organizmów saprobiontycznych (m.in. krocionogów), są przede wszystkim gromadzące się corocznie ogromne ilości butwiejącej roślinności na terenach nieużytków.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, część terenów objętych problemem występowania krocionogów to nieruchomości, wobec których nie udało się ustalić ich własności, a tym samym wyegzekwować ich właściwego stanu sanitarno-porządkowego. W związku z czym niezbędnym wydaje się podjęcie wszelkich działań zmierzających do ustalenia właścicieli tych nieruchomości, a w przypadku sąsiadujących z zabudową mieszkaniową otwartych terenów należących do Miasta – dokonywanie przez władze samorządowe, w miarę posiadanych możliwości – usuwania z nich nadmiaru biomasy roślinnej, ponieważ tylko kompleksowe działania zapobiegawcze mogą przynieść oczekiwaną poprawę sytuacji.

Reasumując, jedynie systematyczne i wieloaspektowe zaangażowanie w działania zarówno władz samorządowych jak i samych mieszkańców może przynieść oczekiwane efekty.

2. pociąganie

II WICEWOJEWODA ŚLĄSKI

Robert Magdziarz

Na podstawie:

1. Masowe występowanie krocionoga piaskowego w Krakowie – Opracowanie Urząd Miasta Krakowa 2011
2. <http://krakow.naszemiasto.pl/artikul/krocionogi-atakuja-krakow-sprawdz-jak-z-nimi-walczyć,3192533,art,t,id,tm.html>
3. <http://www.trojszyk.com/krocionogi-ich-zycie-szkodliwosc-i-zwalczanie/>

Do wiadomości:

[REDACTED]

2. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
3. Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny